

LA PÀTRIA D'EN MANDELA ES DESSAGNA

Fantasmes de l'apartheid a Sud-àfrica

Esclata a Sud-àfrica una onada de violència xenòfoba, que expulsa i mata altres africans —immigrants sovint en situació irregular—, amb grans manifestacions, aldarulls, milers de detinguts i diverses víctimes assassinades per la policia o pels mateixos manifestants enfurismats.

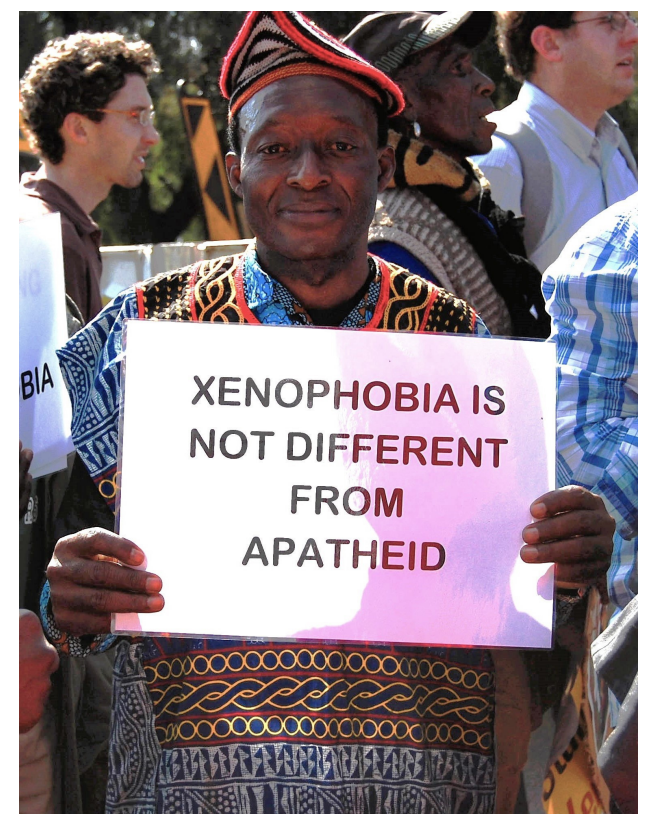
La gravetat dels fets ha fet que el govern posi a patrullar els carrers a milers de soldats arreu del país i, d'altra banda, que comenci un èxode i repatriació de milers de migrants d'Uganda, Moçambic, Malaui, Kènia, Zimbàbue i Nigèria, entre d'altres. Aquest no és un fet nou: ja el maig del 2008, per exemple, van ser assassinades 62 persones migrants i 8 més el 2015, i encara el 2018 i el 2022 es van tornar a produir disturbis contra la presència de immigrants.

La violència anti-immigració s'ha manifestat amb més virulència després del 30 de juny, data d'expiració de l'ultimàtum plantejat pels moviments March and March i Operation Dudula —aquest darrer, de fet, constituït com a partit polític el 2023— i, per a que els immigrants indocumentats abandonessin el país, acusant-los de ser els responsables de tots els mals: l'atur, la saturació dels serveis socials i l'increment de la violència.

El fet és que Sud-àfrica, que va superar fa tres dècades l'apartheid racial entre blancs i negres, els seus fantasmes són encara ben presents i, a hores d'ara, sobretot manté l'apartheid econòmic. Sent el país més ric de tota Àfrica, una exigua minoria blanca —no només sud-africana, sinó també internacional— acapara la major part de la riquesa del país i, mentrestant, la població negra —que és la immensa majoria— segueix patint una gran marginació i desigualtat social que fa que més de la meitat de la població (52,3%) visqui per sota del llindar de la pobresa, entre la què cal comptar el 30% que es troba sense feina.

La paradoxa perversa: vet aquí que bona part d'aquesta població negra, marginada i empobrida, en comptes d'enfrontar-se i exigir justícia social i econòmica al sistema que encara perdura en mans del monopoli econòmic blanc, que és l'origen estructural del problema, carrega contra els més febles i acabats d'arribar al seu país, tot integrant i reproduint lògiques xenòfobes de l'apartheid —sovint designades amb el concepte de la *Fortalesa Sud-àfrica* (*Fortress South Africa*)— que, de fet, almenys es remunten als temps del White Dominion britànic. Malauradament, però, aquestes dinàmiques no

són exclusives de l'apartheid sud-africà i, realment, s'estenen per tots els estats-nació, també els post-colonials, del món. Dit d'una altra manera: ja que la xenofòbia, el racisme i la segregació constitueix un dels fonaments de les nostres societats, l'apartheid és més a prop del que voldríem admetre... Especialment en aquells països més afectats per l'extrema dreta. Sense anar més lluny, us sona la merda aquesta de la *prioritat nacional*?

La xenofòbia és el mateix que l'apartheid